

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESÉGI VERSENY
(2022/2023)

8. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Olyanok ilyenkor a csillagok, mint az álmos gyerek szeme. Kicsit hunyorognak. És még nem tudják: sírásra vagy nevetésre nyílnak-e, avagy aludjanak tovább. Hát, csak pislognak. Enyhe az idő, a szél csak a kerítések mellett lézeng, ámbár elég hűvösen. Az ablakok néhol nézik már a hajnalt, néhol nem, és a csizmák nem kopognak a gyalogjárón, inkább csak cuppognak.

Néhol egy halk szó, néhol az se. Néhol csak árnyak járnak. Néhol kis lámpások imbolyognak és mutatják, hova kell lépni. Ámbár hiszen sár van mindenütt. Az ég még sötét. A tegnap gondja, mintha még aludna, a mai még nem ébredt fel. S a falu csak tiszta önmagát viszi a hajnali misére. Ajtó nem csattanik, kiáltás nincs.

A külső mozgás bekúszik a templomba s megnyugszik. Suttog egy kicsit, vár, s amikor már a gyertyák lángja is meggyúlik a várakozástól, felkiált az időtlen vágy: „*Harmatozzatok égi Magasok!*”

Fekete István: Rorate

1. Milyen **toldalék** a következő szóalakokban a **-k** és a **-t**?

a) csillagok _____

b) olvasok _____

c) hajnalt _____

d) mondta _____

2. **Írj ki** az utolsó bekezdésből

a) egy minőségjelzői szó szerkezetet _____

b) egy birtokos jelzői szó szerkezetet _____

3. Keresd meg és **írd le a vonalra a szövegben található szóösszetételt! Állapítsd meg a fajtáját is!**

A keresett szó: _____

Fajtája: _____

4. **Írj ki** a fenti szövegből **két hangutánzó szót!**

5. Milyen **idejűek** a fenti idézet igéi? **Karikázd be** a megfelelő válasz előtti betűjelet!

a) jelen idejűek

d) jelen és múlt idejűek

b) múlt idejűek

e) jelen és jövő idejűek

c) jövő idejűek

f) múlt és jövő idejűek

6. **Írj ki** a fenti idézetből két szót, melyekben **összeolvadás** történik!

7. **Fejtsd meg**, melyik szóra gondoltunk! A fenti idézet utolsó bekezdésében kutakodj!

Mély hangrendű, okhatározói szerepű, igéből képzett ragozott névszó: _____

8. Egy-egy mondattal szemléltesd az **egyhanguán** és az **egyhanguág** jelentéseltérést!

egyhanguán:

egyhanguág:

9. **Csoportosítsd** a következő szavakat az szerint, hogy **melyik helyesírási elv alapján írjuk őket!**

Példák: gólya, asztal, Thewrewk, Horváth, anyja, várakozástól, adja, kapzsi, hattyú, puha

Kiejtés elve	
Szóelemző írásmód	
Hagyomány elve	
Egyszerűsítő írásmód elve	

10. Írj egy-egy egyszerű mondatot, amelynek

a) múlt idejű, feltételes módú igei állítmánya van _____

b) összetett, azaz névszói-igei állítmánya van _____

11. Képezz névszót a következő igékből!

ad: _____

vesz: _____

hív: _____

nyom: _____

lép: _____

12. Figyeld meg a következő mondat két **tagmondatának viszonyát**, majd **töltsd ki a táblázatot!**

Amíg nem pillantottalak meg a sarkon, ideges voltam.

Az összetett mondat fajtája:	
A főmondat és a mellékmondat sorrendje:	

13. **Mód- vagy állapothatározó** szerepel a mondatban? **Húzd alá**, majd **írd** a táblázatba a megoldást!

Pál szépen zongorázik az iskolában.

Fáradhatatlanul vette az akadályokat.

A szerelmesek némán álltak egymás mellett.

A szórakozóhelyen szünet nélkül szól a zene.

A betörő fáradtan ült a padon.

14. **Írj egy-egy olyan egyszerű mondatot, amelyben**

a) **eszközhatározó** van _____

b) **részeshatározó** van _____

15. **Pótold** a megfelelő **kötőszókat**, és állapítsd meg, melyik **következtető**, melyik **magyarázó** mondat! **Írd a mondat utáni vonalra a mondatfajta meghatározását!**

Kötőszók: ugyanis, ezért, úgysem, úgyhogy, tehát, hiszen

a) Lement a boltba, _____ elfogyott a liszt. _____

b) Fánkot szeretne sütni,
_____ elmegy megvenni a hozzávalókat. _____

c) Elbújtak, _____ a szoba üresnek tűnt. _____

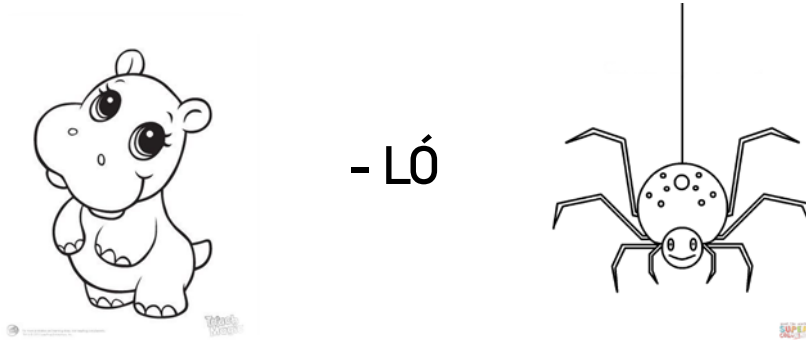
d) Réka befejezte a reggelit, _____ nem eszik többet. _____

e) Nem lesz ebéd, _____ lesz otthon senki. _____

16. **Ábrázold a tagmondatok közötti viszonyt!** A tagmondatok határát **függőleges vonallal** jelöld, továbbá **jelöld a kötőszókat (bekeretezéssel) és az utalószókat (zárójellel) is!**

Megkérdeztem tőle azt, hogy kit vezethetek el oda, ahol már korábban jártam.

17. **Fejtsd meg** a képrejtvényt! Majd **válaszolj** a kérdésekre!

- A megoldás: _____
- Melyik szóalkotási módot ismerhetjük fel ebben a szóban? _____
- Mellé- vagy alárendelő típus? _____
- Határozd meg a kapott szó fajtáját! _____

18. **Keressd a kakuktkojást!** Mely szót/szavakat szótagoltuk helytelenül? **Karikázd be a hibásan tagoltakat!**

ken-der-mad-zag rend-őr nép-tánc tök-fő-ze-lék bab-lev-es
 vas-a-ló haj-csat é-des-a-nya o-laj-fest-mény ha-si-zom rajz-szög

19. Mely **testrész hiányzik** a szólásból vagy a közmondásból?

A lehetséges testrészek: láb, fül, nyak, szem, epe, tüdő, szív, fej, áll, kéz, vese

- Meglepődtem, és leesett az _____.
- Keserű, mint a(z) _____.
- _____ -be szállt a dicsőség.
- A _____ botját sem mozdítja.

20. **Javítsd ki** a nyelvhelyességi hibákat!

Rossz fát tesz a tűzbe. _____

Petra hétéves lett, ezért iskolában indult. _____

JAVÍTÁSI KULCS A 8. OSZTÁLYOS TESZTHEZ**(2023. évi köztársasági Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)**

1. a) a többes szám jele;
 b) igei személyrag;
 c) (tárgy)rag;
 d) a múlt idő jele. (4 x 0,25 = 1)
2. a) időtlen vágy, külső mozgás, égi Magasok;
 b) gyertyák lángja. (2 x 0,5 = 1)
3. gyalogjáró; (mód)határozói szóösszetétel) (2 x 0,5 = 1)
4. kopognak, cuppognak, csattanik, suttog (2 x 0,5 = 1)
5. d) (ébredt fel) (1)
6. tudják, aludjanak (mutatják, gondja) (2 x 0,5 = 1)
7. várakozástól (1)
8. egyhangúan: A tanárnő egyhangúan mondta el az órai anyagot. (=monoton módon)
 egyhangúlag: A képviselők egyhangúlag szavaztak. (=egyöntetűen) (2 x 0,5 = 1)
- Bármely helyes megoldás elfogadható.

9.

kiejtés elve	asztal, várakozástól, puha
szóelemző írásmód	anyja, adja, kapzsi
hagyomány elve	gólya, Thewrewk, Horváth
egyszerűsítő írásmód elve	hattyú

(10 x 0,1 = 1)

10. a) Pl. Szívesen tanultam volna továbbra is az emberi testről.

b) Pl. A barátnőm orvos volt / lett.

(2 x 0,5 = 1)

Bármely helyes válasz elfogadható.

11. ad: adás, adó, adat

vesz: vevés, vevő, vétel

hív: hívás

nyom: nyomat, nyomás

lép: lépés

(5 x 0,2 = 1)

12.

Az összetett mondat pontos fajtája:	időhatározói alárendelt összetett mondat
A főmondat és a mellékmondat sorrendje:	mellékmondat + főmondat

(2 x 0,5 = 1)

13. Pál szépen zongorázik az iskolában. (módhatározó)Fáradhatatlanul vette az akadályokat. (módhatározó)A szerelmesek némán álltak egymás mellett. (állapothatározó)A szórakozóhelyen szünet nélkül szól a zene. (módhatározó)A betörő fáradtan ült a padon. (állapothatározó)

Aláhúzás + meghatározás

(10 x 0,1 = 1)

14. a) Pl. A kenyeret **késsel** szeljük.b) Pl. Peti rózsát ajándékozott **Annának**.

Minden helyes válasz elfogadható.

(2 x 0,5 = 1)

15.

a) Lement a boltba, UGYANIS elfogyott a liszt.

MAGYARÁZÓ

b) Fánkot szeretne sütni, ÚGYHOGY/EZÉRT elmegy megvenni a hozzávalókat.

KÖVETKEZTETŐ

c) Elbújtak, EZÉRT/ÚGYHOGY a szoba üresnek tűnt.

KÖVETKEZTETŐ

d) Réka befejezte a reggelit, HISZEN nem eszik többet.

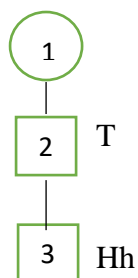
MAGYARÁZÓ

e) Nem lesz ebéd, ÚGYSEM lesz otthon senki.

MAGYARÁZÓ

A kötőszók behelyettesítése + a mondat meghatározása

A mondatok a behelyettesített kötőszók függvényében értékelhetők. (10 x 0,1 = 1)

16. Megkérdeztem tőle (azt)¹, | hogy kit vezethetek el (oda)², | ahol már korábban jártam.³

Pontozás: tagmondathatározók + utalószók + kötőszók + ágrajz

(4 x 0,25 = 1)

17. a) vízipók; b) szóösszetétel; c) alárendelő (minőségjelzős);

d) főnév

(4 x 0,25 = 1)

18.

ken-der-mad-zag	bab-lev-es	vas-a-ló	ha-si-zom
-----------------	------------	----------	-----------

(4 x 0,25 = 1)

19.

1. Meglepődtem, és leesett az _____ állam _____ .

2. Keserű, mint a(z) _____ epe _____ .

3. _____ Fejé _____ -be szállt a dicsőség.

4. A _____ füle _____ botját sem mozdítja.

(4 x 0,25 = 1)

20. Rossz fát tesz a tűzre! Petra hétéves lett, ezért iskolába indult.

(2 x 0,5 = 1)